

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 20.12.1999

KOM(1999) 681 endelig

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om Fællesskabets standpunkt i Associeringsrådet, der er oprettet i henhold til Europaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og medlemsstaterne på den ene side og Republikken Litauen på den anden side, vedrørende fastsættelse af bestemmelser om koordinering af de sociale sikringsordninger

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

Kontekst

Europaaftalen mellem Fællesskabet og Litauen¹ indeholder bestemmelser om koordinering af de sociale sikringsordninger. I overensstemmelse med Europaaftalen skal Associeringsrådet træffe afgørelse om bestemmelserne til gennemførelse af det ovennævnte mål. Et udkast til afgørelse fra Associeringsrådet er derfor vedlagt i bilaget, og dette udkast er det samme for alle de associerede lande i Central- og Østeuropa. Medlemsstaterne i Den Administrative Kommission for Vandrende Arbejdstageres Sociale Sikring er blevet hørt den 20. april 1999. Ansøgerlandene er ligeledes blevet orienteret på et møde den 28. maj 1999.

Et af formålene med Europaaftalerne er at skabe en hensigtsmæssig ramme for de associerede landes gradvise integration i Fællesskabet. Europaaftalerne med landene i Central- og Østeuropa er derfor et middel til deres optagelse i Fællesskabet. Der er taget hensyn til dette endelige mål i det vedlagte udkast til afgørelse fra Associeringsrådet, eftersom det er baseret på *acquis communautaire* inden for dette område, navnlig forordning (EØF) nr. 1408/71². På grund af afgørelse nr. 30/98 fra Forfatningsdomstolen i Ungarn henvises der imidlertid ikke direkte til *acquis communautaire*³. I stedet indeholder udkastet til afgørelse et bilag I, som består af teksten til forordning (EØF) nr. 1408/71, som i denne forbindelse gør det muligt at anvende bestemmelser svarende til bestemmelserne i fællesskabsretten.

Fællesskabet har allerede tidligere fundet det nødvendigt at fastsætte bestemmelser svarende til de bestemmelser, der er nødvendige for gennemførelsen den ovennævnte aftale, nærmere bestemt afgørelse nr. 3/80 fra Associeringsrådet EØF - Tyrkiet⁴ afledt af artikel 39 i Tillægsprotokollen til Ankara-aftalen.

Retsgrundlag

Udkastet til afgørelsen fra Associeringsrådet er baseret på artikel 38, 39 og 40 i Europaaftalen med Litauen.

Europaaftalen indeholder bestemmelser om fastsættelse af en koordineringsordning, som bl.a. er baseret på følgende:

1. Til fordel for statsborgere fra de associerede lande i Central- og Østeuropa, som er lovligt beskæftiget i en medlemsstat, og deres familiemedlemmer:
 - (a) Sammenlægning af forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder, der er tilbagelagt efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater, med henblik på erhvervelse af ret til alders-, invalide- og efterladtepension samt sygehjælp;

¹ EFT L 51 af 20. februar 1998, s. 3.

² Se den kodificerede udgave, EFT L 28 af 30. januar 1997.

³ I denne afgørelse har den ungarske domstol fastslået, at det ikke er i overensstemmelse med forfatningen, såfremt de ungarske myndigheder anvender fællesskabsretten, som de ikke har medvirket til at udforme.

⁴ Afgørelse nr. 3/80 af 19. september 1980, EFT C 110 af 25. april 1983, s. 60.

- (b) eksport til det associerede hjemland af pensioner og andre ydelser, der udbetales på grund af alderdom, dødsfald, arbejdsulykke eller erhvervssygdom eller invaliditet som følge heraf;
 - (c) udbetaling af børnetilskud til de familiemedlemmer, der er lovligt bosiddende sammen med arbejdstageren.
2. Til fordel for arbejdstagere, der er statsborgere i en medlemsstat, og som lovligt er beskæftiget på et associeret lands område, samt deres familiemedlemmer:

Tilkendelse *mutatis mutandis* af de i punkt 1 b) og 1 c) ovenfor omhandlede ydelser.

Det bør understreges, at udkastet til afgørelser - i overensstemmelse med bestemmelserne i Europaaftalen - på ingen måde berører de rettigheder og pligter, der følger af bilaterale aftaler mellem en medlemsstat og et associeret land, såfremt de pågældende stilles gunstigere i henhold til de bilaterale aftaler.

Forslag

Vedlagte udkast til afgørelse fra Associeringsrådet indeholder (i) bestemmelser om de forpligtelser, som påhviler hver enkelt kontraherende part og (ii) bestemmelser, som udelukkende vedrører medlemsstaternes forpligtelser over for arbejdstagere fra de associerede lande:

- Del I, III og IV vedrører medlemsstaterne og de associerede lande;
- Del II anvendes kun af medlemsstaterne.

Kommissionen anmoder derfor Rådet om at godkende de vedlagte forslag til afgørelse fra Associeringsrådet.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om Fællesskabets standpunkt i Associeringsrådet, der er oprettet i henhold til Europaafhtalen mellem De Europæiske Fællesskaber og medlemsstaterne på den ene side og Republikken Litauen på den anden side, vedrørende fastsættelse af bestemmelser om koordinering af de sociale sikringsordninger

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, navnlig artikel 42,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

ud fra følgende betragtninger:

Artikel 39 i Europaafhtalen mellem De Europæiske Fællesskaber og medlemsstaterne på den ene side og Republikken Litauen på den anden side fastsætter, at Associeringsrådet træffer afgørelse om bestemmelserne til gennemførelse af det i artikel 38 fastsatte mål -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Fællesskabets standpunkt i Associeringsrådet, der er oprettet i henhold til Europaafhtalen mellem De Europæiske Fællesskaber og medlemsstaterne på den ene side og Republikken Litauen på den anden side, vedrørende de bestemmelser om koordinering af de sociale sikringsordninger, der er fastsat i Europaafhtalen, baseres på det udkast til afgørelse fra Associeringsrådet, der er vedlagt i bilaget til denne afgørelse.

Udfærdiget i Bruxelles, den

*På Rådets vegne
Formanden*

BILAG

**ASSOCIERINGSRÅDET MELLEM
DEN EUROPÆISKE UNION
OG REPUBLIKKEN LITAUEN**

- Associeringsrådet -

AFGØRELSE NR..../99 FRA ASSOCIERINGSRÅDET

**oprettet i henhold til Europaaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og
medlemsstaterne på den ene side og Republikken Litauen på den anden side**

af ...

**vedrørende de bestemmelser om koordinering af de sociale sikringsordninger,
der er fastsat i Europaaftalen**

ASSOCIERINGSRÅDET HAR -

under henvisning til aftalen om oprettelse af en associering mellem De Europæiske Fællesskaber og medlemsstaterne på den ene side og Republikken Litauen på den anden side, særlig artikel 38, 39 og 40, og

ud fra følgende betragtninger:

Artikel 38 i den nævnte aftale indeholder bestemmelser om en koordinering af de sociale sikringsordninger i Litauen og i medlemsstaterne og fastsætter principperne for en sådan koordinering;

i henhold til artikel 39 i den nævnte aftale træffer Associeringsrådet afgørelse om bestemmelserne til gennemførelse af det i artikel 38 fastsatte mål -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

DEL I - ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 1

Definitioner

I denne afgørelse:

- a) betyder udtrykket "arbejdstager" enhver person, der defineres som arbejdstager i henhold til bilag I, artikel 1 eller i henhold til lovgivningen i Litauen;
- b) har udtrykkene "grænsearbejder", "sæsonarbejder", "familiemedlem", "efterladt", "bopæl", "ophold", "kompetente stat", "forsikringsperiode", "beskæftigelsesperiode", "bopælsperiode", "pensioner og renter", "familieydelse og børnetilskud" og "ydelse ved dødsfald" den betydning, der er tillagt dem i bilag I, artikel 1;
- c) har udtrykkene "lovgivning", "kompetente myndighed", "institution", "kompetente institution", "bopælsstedets institution" og "kompetente stat" henholdsvis for hver medlemsstat og for Litauen den betydning, som er tillagt dem i bilag I, artikel 1.

Artikel 2

Personkreds

Med mindre der er fastsat andre bestemmelser, finder denne afgørelse anvendelse på:

- a) arbejdstagere, der er statsborgere i Litauen, og som lovligt er beskæftiget i en medlemsstat, og som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, samt på deres familiemedlemmer og efterladte;
- b) arbejdstagere, der er statsborgere i en medlemsstat, og som lovligt er beskæftiget i Litauen, og som er eller har været omfattet af lovgivningen i Litauen, samt på deres familiemedlemmer og efterladte;

Artikel 3

Ligebehandling

- 1. Statsborgere i Litauen, som er omfattet af denne afgørelse, og som er bosat på en medlemsstats område, har de samme pligter og rettigheder i henhold til en medlemsstats lovgivning som denne medlemsstats egne statsborgere, medmindre andet følger af særlige bestemmelser i denne afgørelse.
- 2. Statsborgere i en medlemsstat, som er omfattet af denne afgørelse, og som er bosat i Litauen, har de samme pligter og rettigheder i henhold til

lovgivningen i Litauen som dette lands egne statsborgere, medmindre andet følger af særlige bestemmelser i denne afgørelse.

3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 gælder også for retten til at vælge medlemmer af de sociale sikringsinstitutioners organer eller til at deltage i udpegelsen af sådanne medlemmer, men berører ikke medlemsstaternes lovbestemmelser om valgbarhed til og fremgangsmåden ved udpegelsen af medlemmer af de nævnte organer.

Artikel 4

Sagligt anvendelsesområde

1. Under iagttagelse af de særlige bestemmelser finder denne afgørelse anvendelse på enhver lovgivning om sociale sikringsgrene, der vedrører:
 - a) ydelser ved sygdom og moderskab;
 - b) ydelser ved invaliditet;
 - c) ydelser ved alderdom;
 - d) ydelser til efterladte;
 - e) ydelser i anledning af arbejdsulykker og erhvervssygdomme;
 - f) ydelser ved dødsfald;
 - g) ydelser ved arbejdsløshed;
 - h) familieydelser.
2. Denne afgørelse finder anvendelse på alle almindelige og særlige sociale sikringsordninger med eller uden bidragspligt samt på ordninger, der pålægger arbejdsgiveren eller rederen forpligtelser med hensyn til de i stk. 1 omhandlede ydelser.
- 2a. Denne afgørelse finder ligeledes anvendelse på særlige ikke-bidragspligtige ydelser, der er fastsat i en anden lovgivning eller ordning end dem, der er omhandlet i stk. 1 eller er udelukket i henhold til stk. 4, når disse ydelser har til formål:
 - a) enten at dække de risici, der svarer til de i stk. 1, litra a) - f) omhandlede sikringsgrene, i stedet for eller som tillæg til andre ydelser;
 - b) eller udelukkende at sikre særlig beskyttelse af handicappede.

- 2b. Denne afgørelse finder ikke anvendelse på bestemmelserne i en medlemsstats lovgivning eller i lovgivningen i Litauen om de særlige ikke-bidragspligtige ydelser, som er optegnet i bilag II.B, hvis anvendelsesområde er begrænset til en del af statens område.
3. Bestemmelserne i del II, afsnit II berører dog ikke bestemmelserne i en lovgivning om en reders forpligtelser.
4. Denne afgørelse finder hverken anvendelse på offentlig social og sundhedsmæssig forsorg eller på ordninger til fordel for ofre for krig eller dens følger eller på særordninger for tjenestemænd og dermed ligestillede personer.

Artikel 5

De kontraherende parter erklæringer om denne afgørelses anvendelsesområde

Medlemsstaterne og Litauen skal i erklæringer, der meddeles og offentliggøres i overensstemmelse med artikel 19, angive den lovgivning og de ordninger, der omfattes af bilag I, artikel 4, stk. 1 og 2, de i bilag I, artikel 4, stk. 2a omhandlede særlige ikke-bidragspligtige ydelser og de i bilag I, artikel 50 omhandlede minimumsydelser.

Artikel 6

Ophævelse af bopælsbestemmelser - Den tvungne forsikrings indvirkning på refusion af bidrag

1. Ydelser ved alderdom eller til efterladte, erstatning i anledning af arbejdsulykker og erhvervssygdomme, samt kontantydelse ved invaliditet som følge heraf, hvortil der er erhvervet ret efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater eller i Litauen, kan, medmindre andet er bestemt i denne afgørelse, ikke nedsættes, ændres, stilles i bero, inddrages eller beslaglægges som følge af, at den berettigede er bosat i Litauen eller i en anden medlemsstat end den, hvori den institution, som det påhviler at udrede ydelsen, er beliggende.
2. Såfremt refusion af bidrag efter en medlemsstats lovgivning eller efter lovgivningen i Litauen er betinget af, at den pågældende ikke længere er omfattet af en tvungen forsikring, anses denne betingelse ikke for opfyldt, så længe den pågældende som arbejdstager er omfattet af en tvungen forsikring i henhold til en anden kontraherende parts lovgivning.

Artikel 7

Særlige ikke-bidragspligtige ydelser

1. Uanset bestemmelserne i del II, afsnit II, artikel 6, modtager de personer, som er omfattet af denne afgørelse, udelukkende de i artikel 4, stk. 2a omhandlede særlige ikke-bidragspligtige kontantydelse i den stat, på hvis område de er bosat, og i henhold til denne stats lovgivning, såfremt disse ydelser er optegnet i bilag II. Ydelserne udredes af institutionen på bopælsstedet og for denne institutions regning.
2. Når lovgivningen i en medlemsstat eller i Litauen gør retten til en i stk. 1 omhandlet ydelse, som tilkendes i form af en tillægsydelse, betinget af, at der oppebæres en af de i artikel 4, stk. 1, litra a) til f), omhandlede ydelser, og der ikke gøres krav på nogen ydelse af denne art efter den pågældende lovgivning, betragtes enhver tilsvarende ydelse, der tilkendes efter lovgivningen i en anden kontraherende part, som en ydelse, der tilkendes efter lovgivningen i førstnævnte stat, med henblik på tilkendelse af tillægsydelsen.
3. Når lovgivningen i en medlemsstat eller i Litauen gør retten til de i stk. 1 omhandlede ydelser til invalider eller handicappede betinget af, at invaliditeten eller handicapet første gang blev konstateret på denne stats område, anses denne betingelse for opfyldt, når invaliditeten eller handicapet første gang blev konstateret på en anden kontraherende parts område.

Artikel 8

Regulering af ydelser

De i en medlemsstats lovgivning eller i lovgivningen i Litauen fastsatte bestemmelser om regulering af ydelser finder anvendelse på ydelser, der under iagttagelse af bestemmelserne i denne afgørelse udredes efter den nævnte lovgivning.

Artikel 9

Forbud mod dobbeltydelser

Ved anvendelsen af bestemmelserne om nedsættelse, inddragelse eller bortfald af ydelser, der er fastsat i en medlemsstats lovgivning eller i lovgivningen i Litauen, på de i henhold til denne afgørelse fastsatte ydelser, finder bestemmelserne i bilag I, artikel 12 anvendelse.

DEL II - BESTEMMELSER OM ANVENDELSE AF MEDLEMSSTATERNES SOCIALE SIKRINGSORDNINGER PÅ ARBEJDSTAGERE FRA LITAUEN

AFSNIT I - BESTEMMELSE AF, HVILKEN LOVGIVNING DER SKAL ANVENDES

Artikel 10

Arbejdstagere, der er statsborgere i Litauen, og som er omfattet af denne afgørelse, er alene undergivet lovgivningen i én medlemsstat. Spørgsmålet om, hvilken lovgivning der skal anvendes, afgøres efter bestemmelserne i artikel 13, 14, 14b, 14c, 14d, 15, 17 og 17a i bilag I.

AFSNIT II - SÆRLIGE BESTEMMELSER OM DE ENKELTE ARTER AF YDELSER

KAPITEL 1

SYGDOM OG MODERSKAB

Artikel 11

Arbejdstagere, der er statsborgere i Litauen, og som er omfattet af denne afgørelse, samt deres familiemedlemmer, modtager ydelser ved sygdom efter de regler og på de betingelser, der er fastsat i artikel 18 til 36 i bilag I.

KAPITEL 2

INVALIDITET

Artikel 12

Arbejdstagere, der er statsborgere i Litauen, og som er omfattet af denne afgørelse, modtager ydelser ved invaliditet efter de regler og på de betingelser, der er fastsat i artikel 37 til 43 i bilag I.

KAPITEL 3

ALDERDOM OG DØDSFALD (PENSIONER)

Artikel 13

Arbejdstagere, der er statsborgere i Litauen, og som er omfattet af denne afgørelse, modtager ydelser ved alderdom efter de regler og på de betingelser, der er fastsat i artikel 44 til 51 i bilag I.

KAPITEL 4

ARBEJDSULYKKER OG ERHVERVSSYGDOMME

Artikel 14

Arbejdstagere, der er statsborgere i Litauen, og som er omfattet af denne afgørelse, modtager ydelser i anledning af arbejdsulykker og erhvervssygdomme efter de regler og på de betingelser, der er fastsat i artikel 52 til 63 i bilag I.

KAPITEL 5

YDELSER VED DØDSFALD

Artikel 15

Arbejdstagere, der er statsborgere i Litauen, og som er omfattet af denne afgørelse, modtager ydelser ved dødsfald efter de regler og på de betingelser, der er fastsat i artikel 65 og 66 i bilag I.

KAPITEL 6

FAMILIEYDELSER

Artikel 16

Arbejdstagere, der er statsborgere i Litauen, og som er omfattet af denne afgørelse, modtager for de familiemedlemmer, der lovligt er bosat på den kompetente stats område, familieydelser efter de regler og på de betingelser, der er fastsat i denne stats lovgivning.

DEL III - FORSKELLIGE BESTEMMELSER

Artikel 17

Ved anvendelsen af denne afgørelse finder bestemmelserne i bilag I, artikel 84 til 93 anvendelse i forholdet mellem de kontraherende parter.

DEL IV - OVERGANGSBESTEMMELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 18

Overgangsbestemmelser

1. Denne afgørelse begrundes ikke ret til ydelser for noget tidsrum, der ligger forud for datoen for dens ikrafttrædelse.
2. Enhver forsikringsperiode samt i givet fald enhver beskæftigelses- eller bopælsperiode, der er tilbagelagt efter en medlemsstats lovgivning forud for datoen for denne afgørelses ikrafttrædelse, tages i betragtning ved afgørelsen af ret til ydelser efter bestemmelserne i denne afgørelses del II.
3. Rettigheder kan erhverves i medfør af denne afgørelse, selv om de vedrører en begivenhed, der er indtruffet forud for datoen for denne afgørelses ikrafttrædelse, jf. dog bestemmelsen i stk. 1.
4. Enhver ydelse, som på grund af den pågældendes nationalitet eller bopæl, ikke har været fastsat, skal efter den pågældendes anmodning fastsættes eller udbetales på ny fra datoen for denne afgørelses ikrafttrædelse, medmindre tidligere anerkendte rettigheder har givet anledning til udbetaling af en kapitalydelse.
5. De rettigheder, der tilkommer personer, som før datoen for denne afgørelses ikrafttrædelse har fået tilkendt en pension eller rente, kan efter den pågældendes anmodning tages op til revision under hensyntagen til bestemmelserne i denne afgørelse.
6. Såfremt den i stk. 4 eller stk. 5 omhandlede anmodning fremsættes inden udløbet af to år efter datoen for denne afgørelses ikrafttrædelse, erhverves rettigheder i medfør af denne afgørelse med virkning fra dette tidspunkt uden at nogen medlemsstats lovbestemmelser eller lovbestemmelser i Litauen om bortfald eller forældelse af rettigheder kan gøres gældende over for den pågældende.

7. Såfremt den i stk. 4 eller stk. 5 omhandlede anmodning fremsættes efter udløbet af to år efter datoen for denne afgørelses ikrafttrædelse, erhverves rettigheder, som ikke er bortfaldet eller forældet fra tidspunktet for anmodningens fremsættelse, medmindre der efter en medlemsstats lovgivning eller efter lovgivningen i Litauen gælder gunstigere regler.

Artikel 19

1. De i artikel 5 omhandlede meddelelser stiles til Associeringsrådet. I disse meddelelser skal anføres datoen for de pågældende loves og ordningers ikrafttræden.
2. De i henhold til stk. 1 modtagne meddelelser offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 20

To eller flere medlemsstater eller Litauen og en eller flere medlemsstater kan om fornødent indgå aftaler for at supplere reglerne for den administrative gennemførelse af denne afgørelse.

Artikel 21

De kontraherende parter træffer hver især de foranstaltninger, som gennemførelsen af denne afgørelse indebærer.

Udfærdiget i ...

På Associeringsrådets vegne

BILAG I

I bilag I er gengivet teksten til forordning (EØF) nr. 1408/71 i den kodificerede udgave, der blev offentliggjort den 30. januar 1997 (EFT nr. L 28).

BILAG II

A. Særlige ikke-bidragspligtige ydelser

A. Belgien

.....

B. Danmark

.....

C. Tyskland

.....

D. Spanien

.....

E. Frankrig

.....

F. Grækenland

.....

G. Irland

.....

H. Italien

.....

I. Luxembourg

.....

J. Nederlandene

.....

K. Østrig

.....

L. Portugal

.....

M. Finland

.....

N. Sverige

.....

O. Det Forenede Kongerige

.....

P. Litauen

B. Særlige ikke-bidragspligtige ydelser, der i henhold til artikel 4, stk. 2b ikke er omfattet af afgørelsens anvendelsesområde

A. Belgien

.....

B. Danmark

.....

C. Tyskland

.....

D. Spanien

.....

E. Frankrig

.....

F. Grækenland

.....

G. Irland

.....

H. Italien

.....

I. Luxembourg

.....

J. Nederlandene

.....

K. Østrig

.....

L. Portugal

.....

M. Finland

.....

N. Sverige

.....

O. Det Forenede Kongerige

.....

P. Litauen

.....